

Προσέγγιση Παραμυθιών: Προτάσεις για τη δημιουργική αξιοποίησή τους:

Η προσφορά του παραμυθιού και η μεγάλη συμβολή στην προσωπική ανάπτυξη, στην εκπαίδευση, στην αγωγή, στην κοινωνική συμπεριφορά και στη συναισθηματική ωρίμανση του παιδιού είναι πολλαπλή, ανεκτίμητη και ανεπανάληπτη. Αναπτύσσονται νοητικά, γλωσσικά, ηθικά και αισθητικά, καλλιεργούν την κριτική τους σκέψη και μαθαίνουν καινούριες λέξεις κι έννοιες.

Πριν διαβάσουμε το παραμύθι:

- Παρατηρούμε με το παιδί το εξώφυλλο και διαβάζουμε τον τίτλο. Το ρωτάμε αν μπορεί να φανταστεί την ιστορία αυτού του παραμυθιού (Αναπτύσσει το λόγο και διεγείρει τη φαντασία).

Όταν διαβάζουμε το παραμύθι:

- Προσπαθούμε να γίνει ελκυστική η αφήγησή μας, αλλάζουμε φωνές όταν μιλούν διάφορα πρόσωπα, αιχμαλωτίζοντας το ενδιαφέρον του παιδιού, σταματώντας την αφήγηση, όπου χρειάζεται, και δείχνοντας τις εικόνες.

Αφού διαβάσουμε το παραμύθι:

- Ρωτάμε το παιδί αν του άρεσε, ποιες ήταν οι πρώτες εντυπώσεις του, αν ήταν ευχάριστο, βαρετό και γιατί (Ποιο ήταν αστείο; Τι σε έκανε να λυπηθείς; Τι σε έκανε να θυμώσεις; - Ανάκληση συναισθημάτων και ανάλυσή τους).

- Συνεχίζουμε με ερωτήσεις κατανόησης: Ποιος ήταν ο πρωταγωνιστής - ήρωας; Υπάρχουν άλλα πρόσωπα; Ποια ήταν πιο σημαντικά για την ιστορία; Ποιος ήταν καλός και ποιος κακός και γιατί; (Ο διάλογος ενθαρρύνει την ανάπτυξη ομιλίας και το παιδί μαθαίνει να διαχωρίζει τα σημαντικά από ασήμαντα, τις θετικές και αρνητικές συμπεριφορές).

-Συζητήστε: Γιατί άραγε ο ήρωας να τα παράτησε; Πώς να ένιωθε; Γιατί συμπεριφέρθηκε με αυτόν τον τρόπο; Εσύ θα έκανες κάτι διαφορετικά αν ήσουν στη θέση του; (Με αυτόν τον τρόπο το παιδί θα μπει στη διαδικασία να εξηγήσει και να ερμηνεύσει τα γεγονότα, να μπει στη θέση του ήρωα και να σκεφτεί εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης μιας κατάστασης).

-Προσκαλέστε το παιδί να σκεφτεί και να μιμηθεί τον ήρωα της ιστορίας- Πώς θα μιλούσε; Πώς θα κινούταν; Τι ρούχα θα φορούσε; Επίσης, προτρέψτε το παιδί να περιγράψει: Πώς μπορεί να είναι το σπίτι του ήρωα της ιστορίας; Το μήλο που έφαγε η χιονάτη; και γενικότερα στοιχεία που δεν αποκαλύπτονται στην ιστορία.

- Προτείνουμε να αλλάξουμε το τέλος της ιστορίας. Τι θα γινόταν αν ...π.χ. η Κοκκινোসκουφίτσα είχε μάθει από ένα ζωάκι του δάσους το σχέδιο του λύκου; Τι διαφορετικό θα γινόταν; Θα είχαμε το ίδιο τέλος; (Δημιουργική σκέψη με ανατροπή εξέλιξης).

- Ρωτήστε το παιδί ποια είναι τα εμπόδια που συνάντησε ο ήρωας και πώς τα ξεπέρασε. Έχει συμβεί ποτέ κάτι παρόμοιο σε σένα; Πώς θα αισθανόσουν και πώς θα το αντιμετώπιζες; (Ανακαλεί τη μνήμη και συνδέει μεταξύ τους τις καταστάσεις).
- Ψάχνουμε στο παραμύθι λέξεις που ξεκινάνε από 'κ' ή 'π' κ.λ.π. (Εξάσκηση στο αλφάβητο).
- Ζητάμε από το παιδί να ξαναπεί το παραμύθι με δικά του λόγια, βλέποντας τις εικόνες.
- Παίξτε το παραμύθι σαν θεατρικό έργο (ή και σε κουκλοθέατρο): ο καθένας θα έχει από έναν ή και δύο ρόλους (Δραματοποίηση - τα παιδιά διασκεδάζουν και θυμούνται καλύτερα το παραμύθι).
- Παίξτε παντομίμα: Κάποιος δείχνει μία σκηνή του παραμυθιού με κινήσεις και το παιδί προσπαθεί να μαντέψει ποια είναι.
- Ζωγραφίζει ό,τι του άρεσε περισσότερο από την ιστορία(Δεξιότητες συντονισμού, εστίασης, κινητικές, διλεργεση δημιουργικότητας).
- Κατασκευή με πλαστελίνη: Ζητάμε από το παιδί να φτιάξει με πλαστελίνη ή πηλό ένα ήρωα ή ένα σκηνικό.

Βιβλίο: Ένα πολυεργαλείο στο σπίτι μας....

Επιλογή Βιβλίου:

-Καλό είναι προτού διαλέξουμε ένα βιβλίο να το ξεφυλλίσουμε ρίχνοντας μια ματιά στην υπόθεση αλλά και στην εικονογράφηση του.

->Τα παιδιά βρίσκονται σε ηλικία που επεξεργάζονται τα μηνύματα και τα ερεθίσματα που δέχονται, οπότε θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο το βιβλίο που επιλέξαμε να έχει ένα όμορφο μήνυμα να περάσει!

->Τα παιδιά ενθουσιάζονται με την ωραία εικονογράφηση και τα ζωηρά χρώματα. Είναι κάτι που σίγουρα θα τραβήξει την προσοχή τους.

Ανάγνωση:

Στην προσπάθεια μας να διαβάσουμε ένα βιβλίο θα πρέπει να επικεντρωθούμε ώστε να αφηγηθούμε την ιστορία παρά να αρκεστούμε σε μια απλή ανάγνωση. Σημαντικό ρόλο για να το πετύχουμε αυτό παίζουν:

α) Οι διακυμάνσεις της φωνής μας όταν πρόκειται να δηλώσουμε κάποιο συναίσθημα που εκδηλώνεται στην ιστορία μας (χαρά, ενθουσιασμός, έκπληξη, θλίψη κ.α.)

β) Οι αλλαγές στον τόνο της φωνής μας όταν έχουμε διάλογο, αφού έχουμε στόχο να δηλώσουμε διαφορετικά πρόσωπα.

->Με τον τρόπο αυτό κεντρίζουμε το ενδιαφέρον του παιδιού και το αποτρέπουμε από το να βαρεθεί (ιδιαίτερα αν είναι ένα παιδί που δεν ενθουσιάζεται με τα βιβλία) αφού προσδίδουμε ζωντάνια και παραστατικότητα στην αφήγηση μας.

Βιβλίο και εναλλακτικές δραστηριότητες:

Αφού έχουμε διαβάσει το βιβλίο και το παιδί γνωρίζει ήδη την υπόθεση μπορούμε εναλλακτικά:

α) να ζητήσουμε από το παιδί να δώσει ένα δικό του τέλος στην ιστορία ή ακόμα και να φτιάξει μια δική του παραλλαγή με δικές μας βοηθητικές ερωτήσεις.

π.χ. Τι θα γινόταν αν η κοκκινოსκουφίτσα άκουγε τη μητέρα της?

Τι θα μπορούσε να πάθει στο τέλος ο βοσκός που έλεγε ψέματα?

Μπορούμε ακόμα να κάνουμε εναλλαγή ηρώων στην ιστορία

π.χ. Τι πιστεύεις ότι θα γινόταν εάν η Χιονάτη μιλούσε με τον λύκο στο δάσος?

Τι πιστεύεις ότι θα γινόταν εάν η κοκκινοςκουφίτσα συναντούσε στο δάσος το σπίτι των επτά νάνων?

β) να ξεφυλλίσουμε το βιβλίο κάνοντας διάλογο με το παιδί είτε ακολουθώντας τη ροή της ιστορίας είτε φτιάχνοντας δικούς μας φανταστικούς διαλόγους βλέποντας τις εικόνες.

γ) να ενισχύσουμε την παρατηρητικότητα του ρωτώντας το τι βλέπει σε μια εικόνα ή κάνοντας εμείς ερωτήσεις για το πού βρίσκεται π.χ. ένα κίτρινο λουλούδι, ένα μικρό καβούρι κ.α.

δ) να το βοηθήσουμε να βελτιώσει την έκφραση του και την ικανότητα του στην περιγραφή.

Μπορούμε να του ζητήσουμε να περιγράψει μια εικόνα. Σε περίπτωση που η περιγραφή του είναι απλή, το βοηθάμε ώστε να δώσει έμφαση στα χρώματα, τα σχήματα, τα μεγέθη κτλ

π.χ Παιδί: -Στην εικόνα βλέπω ένα αστέρι.

Γονιός: - Είναι μικρό ή μεγάλο?

Παιδί: -Μεγάλο!

Γονιός: -Τι χρώμα είναι?

Παιδί: - Κίτρινο.

Γονιός: - Άρα στην εικόνα μας βλέπουμε ένα μεγάλο κίτρινο αστέρι!!!

Επίσης, μπορούμε δώσουμε πληροφορίες που θα εμπλουτίσουν τις γνώσεις του.

π.χ Τα αστέρια τα βλέπουμε τη νύχτα στον ουρανό επειδή ο ήλιος δύει. Τη μέρα δεν εξαφανίζονται απλά το φως του ήλιου είναι πολύ δυνατό και δεν μας επιτρέπει να τα δούμε.

ε) να ρωτήσουμε το παιδί τι του άρεσε στην ιστορία μας, τι όχι (και γιατί) όπως επίσης και τι διδάχτηκε.

π.χ Ο ψεύτης βοσκός → Δεν είναι ωραίο να λέμε ψέματα.

Ο λαγός και η χελώνα → Δεν είναι ωραίο να κοροϊδεύουμε κανένα ούτε να καυχόμαστε για τις ικανότητες μας.

στ) να ζητήσουμε από το παιδί να κάνει μια “ωραία” ζωγραφιά σχετικά με την ιστορία που διαβάσαμε.

Η ενασχόληση του παιδιού με το βιβλίο είναι πολύ δημιουργική και αναπτύσσει πολλές δεξιότητες του. Επίσης, ενισχύεται η σχέση γονέα και παιδιού αφού περνούν ποιοτικό χρόνο μαζί. Απο εμάς τους ενήλικες χρειάζεται υπομονή και προσήλωση κατά την ανάγνωση χωρίς άσκοπες διακοπές (π.χ για να μιλήσουμε στο τηλέφωνο, να απαντήσουμε σε ένα μήνυμα ή να σταματήσουμε επειδή κάποιος μας φώναξε) όσο αυτό είναι εφικτό.

Σίγουρα χρειάζεται καλή διάθεση και πολλή πολλή αγάπη...

Καλές αναγνώσεις....